

Pomíjivost usmívajících se květin

„Hele, honem, koukni se na ni. Je nádherná! Chci ji vzít za ty její baculaté tváře!“ zaslechla jsem, připadalo mi, že tenhle hlas jde z obrovské dálky, někde za hustou mlhou.

„Ženská bláznivá! Jaké baculaté tváře?“ řekla jiná postava. „Nemá obličej, ale úbor,“ opravila ji a pak si povzdychla. „A s vámi tu budu stát nejméně jedno celé léto...“

„Nemůžeš s tím přestat? První, co maličká uslyší, bude tvoje stěžování si na věci kolem, kterým ty nikdy neporozumíš.“

Pomalu jsem se zatím rozkukávala, viděla jsem jen spoustu žluté.

„No hele – už si nás všímá!“ zvolala a nahnula se ke mně, vrazila svůj květ přímo před můj. „Ahoj, děvčátko,“ zaculila se a já se zachvěla. „Nemusíš se bát,“ řekla a prudce se narovnala a natočila za druhým hlasem, „já ti totiž radost rozhodně brát nebudu!“ odsekla a zase se vrátila ke mně. „Jsi moc krásná! Jak ti říkají?“

„To nevím...“ špitla jsem. Nic okolo mi nedávalo smysl, poletovalo všude tolik radosti, až jsem z toho nemohla dýchat.

Květina, kterou jsem očividně hodně zajímala, se skřípavě zasmála. „Já to ale vím,“ řekla po chvíli hrdě, až se jí z toho napnuly listy. „Chceš vědět, jak se jmenuješ?“

„Chci.“

„Ty, děvčátko, se jmenuješ Slunečnice!“ zvolala. „Stejně jako já,“ ukázala listem na sebe. „I ona je Slunečnice,“ ukázala na další květinu. „I ona... I ona... I támhleta, jo, ahoj, Slunečnice!“ zamávala na ni a pořád se přitom culila. „A – i ona je Slunečnice,“ hlesla, když se podívala na tu, která ji soustavně poučovala.

„Bývala jsem,“ opravila ji.

„Pořád jsi mezi námi, takže jsi taky Slunečnice,“ zdůraznila, „a mohla by ses podle toho taky chovat. Je léto, naše sezóna.“

„Vaše sezóna,“ opravila ji znovu.

Pozorně jsem si ji prohlédla – od ostatních Slunečnic se odlišovala. Všichni jsou vysoké, mají žluté květy, zářivě hnědý úbor, zelený stonek a listy. Každá z nich se za něčím točí a zírá na to jako magnet. Ona ale ne. Je shrbená, pohled upírá k zemi, celé její tělo má šedou barvu, která vypadá jako popel. Proč taková je?

Pořád jsem na ni zírala, když tu se mě opět ujala Slunečnice. „Ne, ne, ne, květinco, asi bych tě měla něco naučit,“ zdůraznila. „Jestli chceš být někdy tak vysoká a zdravá jako

my, musíš se dívat za sluncem.“ Musela jsem se tvářit velice nechápavě, protože Slunečnice se znovu tiše zasmála a vysvětlila: „To je ta velká kulatá věc a...“ Pak nejspíš poprvé vzala v úvahu moji výšku oproti její. „Ty ho vlastně nevidíš. Ale víš, co bys měla udělat, abys ho viděla?“

„Co?“

„Dívat se přesně tam, kam se dívají ostatní.“ Udělala jsem to, otočila se se zády k Slunečnici, která se od nás ostatních závratně liší. Slunečnice mě ale opět opravila: „Takhle jsi dobře natočená, ale k ničemu ti to nebude. Musíš napnout úponek,“ přikázala mi a já se o to pokusila. „Takhle je to velice ladné – teď jsi jako nějaká křídově zbarvená labuť. Skvělá práce.“

„Nikdy jsi neviděla labuť,“ řekla ta za námi.

„To tedy viděla! Tuhle nad námi letěly!“ opřela se do ní. „Kdyby ses pořád tolik nekrčila a nestraničila se slunce, možná bys je taky viděla.“

Pořád jsem stála na tom samém místě a dívala se kamsi nahoru, s ostatními. „Moc hezké!“ pochválila mě Slunečnice. „Takhle je to skvělé. Jen vydrž, ano? Brzy budeš jako my. Čeká tě krásné léto, když jsi z nás nejmladší!“

„A co kdybys jí místo toho řekla, že jí čeká jediné léto a taky uschne?“

„Buď ticho!“ zvolala Slunečnice a (k mému překvapení) ji i ostatní napodobily: „Buď ticho! Buď ticho! Buď ticho! Buď ticho!“

„Kdo má být ticho?“ zaslechla jsem z velké dálky.

„Nevím.“

„Aha,“ odmlčela se. „Buď ticho! Buď ticho! Buď ticho!“

Nevím, jestli je neustálé zírání k nebi ta největší zábava na světě, ale s každou uplynulou minutou jsem si připadala lépe. Nijak jsem bohužel nerostla, ale Slunečnice mě několikrát ujistila, že musím být vytrvalá.

Slunečnice si několikrát společně zpívaly písničky a ta, která si mě od té chvíle, co jsem se podívala na svět, vzala pod svoji ochranu, mě postrčila, abych zpívala s nimi. Kupodivu rychle jsem se naučila slova. „Zapadneš mezi nás. Už teď tě milujeme.“

„Milujeme. Milujeme. Milujeme,“ zavolaly zase ostatní Slunečnice z celého pole a já se zářivě usmála. Připadalo mi, že k nim patřím a byla jsem za to ráda.

Po několika hodinách jsem si všimla, že z okolí zmizelo světlo. Nebyla úplná tma, ale ta obrovská zář, která mě obklopovala, se někam ztratila. Cítila jsem, že se něco

studeného dotklo mé tváře a já před tím ucukla. A pak to přišlo zase. A zase. Nemohla jsem se před tím schovat.

„Co je to?“ zavolala jsem.

„Děšť,“ odpověděla Slunečnice.

„Děšť, děšť, děšť,“ prozpěvovaly ostatní, a když si všimly, že mezi nimi je jedna drobná, jako jsem já, rozestoupily se, abych deště schytala nejlíp.

„Tohle ti pomůže růst,“ vysvětlila Slunečnice a já jí věřila. Z toho důvodu jsem si květ a úbor nesnažila zakrýt listy, jak mi radily instinkty, ale místo toho jsem se dešti celá vystavila.

Během toho, co jsem na sebe nechala pršet, jsem za zády cosi slyšela. Bylo to takové zvláštní šumění, které mě znepokojovalo a rozptylovalo. Jen na chvíli jsem se otočila a viděla jsem, že šedá Slunečnice se rozpadá na kousíčky. Postupně z ní opadávaly lístky, květ mizel, stonek se lámal a úbor, na který se stačily přilepit různé nečistoty a chmýří, opadal. „Co to...“ zvolala jsem, ale nestačila jsem to doříct, protože mě Slunečnice stojící vedle postrčila, abych se dívala nahoru.

S přibývajícimi týdny, které se nakonec přehouply v jeden celý měsíc, jsem začala růst. Byly to sice pomaloučké krůčky: pořád jsem ještě oproti ostatním drobná, ale jsem výš a výš od země. Slunečnice odvedle to velice hlasitě dokumentovala: „Podívejte se, jak Slunečnice roste!“ A ostatní na to zvolávaly: „Gratulujeme, Slunečnice!“

Od prvního deště, který se ale nakonec změnil v pěkně silnou bouřku, jsem Slunečnici za sebou neviděla ani neslyšela. Kdykoliv jsem se na ni zeptala Slunečnice, zamluvila to nějakou písničkou či historkou. Ještě nejspíš pořádně nechápu, co se kolem mě odehrává, pořád nejsem zaběhnutá do těchto rituálů, vždyť já ještě nerozumím ani všem těm písničkám, ale připadá mi, že tenkrát zemřela. Jen se to bojím říct nahlas, protože jsou všechny kolem tak šťastné. Je srpen.

„Víte, že je vlastně úžasný, že už dlouho tolik nepršelo?“ řekla Slunečnice přede mnou. „Ještě nikdy jsem nezažila takhle prosluněné léto!“

„Léto, léto, léto!“

Otočila jsem se na Slunečnici, tu, která mě vychovala. Zdála se mi zašlá – povídala si se mnou, věnovala se mi, vysvětlovala mi všechny děje okolo mě, ale už se nebavila.

Nesmála se. Nezářila. Pořád se otáčela za sluncem, ale v mezičase klopila pohled a hypnotizovala suchou půdu.

„Sem se nedívej,“ pokárala mě. „Slunce je nahoře, ne u mě.“

„Já chci, aby ses taky bavila. Všichni se bavíme! Ty jsi mě naučila žít, Slunečnice. Proč už nezpíváš?“

Prošustila svými okvětními listy, zdálo se mi, že se na mě snad usmívá. „Protože za chvíli skončí léto.“

„A co bude potom?“

„Pro mě už nic,“ řekla a poprvé se ohlédla na místo, kde stála Slunečnice, kterou jsem viděla v den svého narození zemřít. „Uschnu.“

„To ne, to určitě ne!“ zvolala jsem. „Neuschneš – postarám se o tebe, jako ses postarala o mě. Pamatuješ, jak jsi mi říkala o včelách? Jak mi pomůžou opilovat mě? Pošlu je za tebou. A až bude pršet, udělám vedle tebe místo, aby na tebe tekla potřebná voda.“

Zatřásla květem. „To nepůjde, Slunečnice. Všechny z nás uschnou. Tomu nezabráníš.“

„I já?“

„Když se budeš tohle léto pořádně dívat do slunce, nestane se ti to. Jsi ještě mladá, máš v sobě spoustu síly na to, abys podzim a zimu přežila.“

„A dokud máme léto, nepřestaneme se...?“ zaslechla jsem.

„USMÍVAT!“ doplnili ji ostatní.

„A kdy to přijde?“ zamumlala jsem.

Odvrátila ode mě pohled, z jejího květenství spadl žlutý lístek. Pomalu se snášel k zemi, až na ni nakonec dopadl a okamžitě se zašpinil a zkroutil. „To sama určitě poznáš, Slunečnice.“

A poznala. Začalo září, ochladilo se, ale pořád bylo teplo, svítilo slunce, ke kterému jsem se snažila natáčet. Kolem mě už nebyla ta krásná žluť, na kterou jsem si zvykla, a do které jsem se zamilovala. Nikde žádné světlo, jen to, ke kterému jsem musela natáhnout úponek. Byla jsem obklopená šedou mlhou, popelem.

Chtěla jsem něco zkusit, natáhla jsem se nejvíc, co jsem dokázala a na celé kolo jsem zavolala: „Ještě svítí slunce, ještě není tma, tak...“

Ale nikdo se nesnažil doplnit mě. Všechny Slunečnice kolem se dívaly do země, postupně z nich opadávaly lístky, květy – věděla jsem, že stačí jediný silný déšť a nezbude po nich nic. „No tak, to přece musí jít nějak zlomit,“ zamumlala jsem.

Proto jsem to zkusila ještě jednou: „JEŠTĚ SVÍTÍ SLUNCE, JEŠTĚ NENÍ TMA, TAK...“

„Tak se ho dotkni prudce,“ doplnil mě jeden jediný hlas velice daleko vzdálený.

Jsem sama, uvědomila jsem si. Nikdo kolem mě není. Všichni se rozpadnou.

Nechtěla jsem na to myslet, protože mi z toho bylo smutno. Pamatovala jsem si na rady, které mi říkala Slunečnice, přikazovala mi za každých okolností dívat se do slunce. A jsem v tom vytrvala – jenže pak přišel přívalový déšť.

Byl už skoro začátek října a všechny Slunečnice kolem mě už neexistovaly, zbyly po nich jen stonky, na které jsem se nemohla ani dívat, protože mi z nich bylo do pláče. Slunce svítilo, ale bylo velice slabé. I já jsem začala chřadnout a to jsem se držela všech rad Slunečnice, která nakonec uschla stejně jako ta první. Ještě mám silný stonek, žluté květy, můj úbor má stále svěží barvu, ale poznám, že se mé dny krátí. Beru si ze slunce energii, tiše si tu mumlám všechny písničky, které si pamatuji. Chtěla bych vrátit léto, nekonečnou radost. Jenže kde je?

Všimla jsem si, že se kolem nás pohybují lidé. Nikdy předtím jsem je neviděla. Věděla jsem, co dělají, Slunečnice mi to říkala: berou uschlé stonky a nahrazují je semínky. „A až bude příští léto, vyrostou tu nové. A další léto zas. A to další taky. Pořád. Pořád. Pořád.“

„Pořád. Pořád. Pořád.“

Trochu jsem se třásla, cítila jsem, že mě cosi tlačí k zemi, bylo to těžké a nepříjemné. Stálo mě obrovské úsilí dívat se nahoru. Když najednou jsem za sebou zaslechla kroky a strnula jsem.

„Podívej, ty jsi ještě úplně neuschla!“ řekl člověk, v rukou držel ostré nůžky, zlehka mě pohladil po květu. „S tebou se uvidím ještě příští léto, dobře?“ zašeptal, vzal nůžky a ustříhl květ – v tu ránu jsem usnula.

Probudila jsem se možná příliš časně. Nikdo mi neřekl, kdy se mám probudit. Ucítla jsem slunce, ten žár a zaslechla jsem kolem sebe i další Slunečnice. Všechny byly ale tak maličkaté – připadala jsem si vedle nich hloupě, protože ony věděly, co mají dělat, už

v takovém raném věku. Správně se točily za sluncem, bezchybně zpívaly písničky a podporovaly se. Jen já jsem mezi ně nepatřila.

„Slyšela jsem, že každým dnem to bude lepší a lepší. Bude větší a větší teplo.“

„Teplo. Teplo. Teplo.“

„Ano – to je pravda. Těším se, až bude červenec,“ pronesla další.

„A až skončí červenec, přijde srpen a po něm září a všechny uschneme,“ zamumlala jsem. Nechtělo se mi dívat nahoru, připadalo mi to těžké. Mé listy byly příliš ochablé, stonek zesláblý a viděla jsem pár svých květů upadnout k zemi.

Dvě Slunečnice se na mě rozzlobeně podívaly, cosi zamručely a vrátily pohled ke Slunci. V davu se rozezněla nová písnička: „Ještě není úplné horko, ale my vítáme léto, už je přeci hodně blízko.“

„Hele, a ty jsi kdo?“ zaslechla jsem za sebou. „Bráníš mi ve výhledu a já nechci uschnout, když jsem takhle mladá!“ stěžovala si. „Nemůžeš se na mě aspoň podívat? Já s tebou totiž mluvím! Tohle je neslušné!“ rozčilovala se.

„Ano? Co se děje?“

„Nevidím. Nemůžeš to nějak zpravit? Všímám si, že jsem podstatně menší než ostatní. Mám docela obavy, víš?“

„Nemusíš se bát – stačí, když jednou zaprší a pak přiletí včely.“ Smutně jsem se usmála. „Taky jsem byla vždycky menší.“ Zamyslela jsem se. „A jestli ti vadím při výhledu teď, odpoledne to tak nebude – slunce se otočí,“ vysvětlila jsem.

„Děkuju,“ odušila Slunečnice. „Můžu otázku?“

Přikývla jsem.

„Proč jsi tolik jiná?“

Pokrčila jsem listy. „Asi jsem už svoje léto zažila.“

„To nechápu,“ řekla.

„Zanedlouho ti to dojde.“

„Dobře.“ Chvíli bylo ticho. Na nebi se seběhla mračna a Slunečnice přestaly zpívat a bavit se, jen na tento úkaz zírat. Ještě nikdy déšť nezažily. Z nebe spadlo několik kapek a všechny se po sobě nervózně rozhlédly, jen ta za mnou se usmívala. „Hele, to je ten déšť! Už prší!“ zvolala.

Usmála jsem se na ni, pak pohlédla na nebe, už to nebylo tak těžké. „Ano, už to přišlo.“